

14 iulie 2011

CSN Nr. 354

Raport
la proiectul de Hotărîre a Parlamentului
pentru aprobarea Strategiei Securității Naționale
a Republicii Moldova
(nr.1906 din 25.06.2010)

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, a examinat propunerile și obiecțiile înaintate de către Comisiile parlamentare permanente și Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului asupra proiectului de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Strategiei Securității Naționale a Republicii Moldova, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova.

Amendamentele parvenite cu decizia argumentată a Comisiei se conțin în sinteză, care este parte integrantă la prezentul raport.

Reieșind din cele expuse mai sus, Comisia propune plenului Parlamentului aprobarea prezentului proiect de Hotărîre.

Alexandru STOIANOGLO,
Președinte al Comisiei

**Sinteza amendamentelor
la proiectul de Hotărîre a Parlamentului
„pentru aprobarea Strategiei Securității Naționale a Republicii Moldova”
(nr.1906 din 25.06.2010)**

Nr.	Art. din proiect	Autorul amendamentului	Conținutul amendamentului	Decizia Comisiei
1.	<i>De concept</i>	<i>Comisia drepturile omului și relații interetnice</i>	Consideră că SSN nu aduce îmbunătățiri calitative, comparativ cu Concepția Securității Naționale a Republicii Moldova, adoptată de parlament prin Legea nr.112-XVI din 22 mai 2008. Se propune respingerea proiectului în cauză.	- Nu se acceptă.
2.	<i>La Art.2</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Întru respectarea cerințelor art.111 din Regulamentul Parlamentului, considerăm oportun să fie stabilit expres un termen pentru asigurarea executării prevederilor hotărîrii de către Guvern.	- Se acceptă parțial. Comisia a propus completarea anexei proiectului la Capitolul 7 cu textul “Prezenta Strategie va fi revizuită și actualizată nu mai rar decît o dată la patru ani, de la punerea ei în vigoare, inclusiv prin consultarea societății civile”.
3.	<i>La textul anexei</i>	<i>Comisia juridică, numiri și imunități</i>	În tot textul proiectului SSN cuvintele „Moldova”, „Moldovei” de substituit cu cuvintele „Republicii Moldova”, „Republica Moldova”	- Se acceptă.
4.	<i>La pct.1</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului</i>	În partea introductivă, alineatul trei, după sintagma „Strategiei de informare” de completat cu termenul „publică”. Obiecția dată reiese din prevederile	- Se acceptă.

		<i>Parlamentului</i>	Concepției Securității Naționale a Republicii Moldova.	
5.	<i>La pct.3.2</i>	<i>Comisia juridică, numiri și imunități</i>	La pct.3.2 Participarea la eforturile internaționale... La primul alineat cuvântul „crimei” de substituit cu cuvântul „crimelor”.	- Se acceptă.
6.	<i>La pct.3.2</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Alineatul patru, termenul „adaptat” urmează a fi substituit cu termenul corect „adoptat”.	- Nu se acceptă, dat fiind că sintagma propusă în text ține de alt context.
7.	<i>La pct.3.4</i>	<i>Comisia juridică, numiri și imunități</i>	La alineatul 5 în prima propoziție cuvintele „Statele vecine” de exclus, deoarece, în continuarea propoziției se indică statele România și Ucraina (cu alte state Republica Moldova nu are vecinătate). Cuvintele „în cazul Ucrainei” de substituit cu cuvintele „în relațiile cu Ucraina”, iar cuvântul „continuă” de înlocuit cu cuvântul „extinde”.	- Se acceptă.
8.	<i>La pct.3.5</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Alineatul doi, termenul „rolurilor” propunem a fi substituit cu termenul „competențelor”.	- Se acceptă.
9.	<i>La pct.4.1</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Primul alineat, sintagma „autorităților publice centrale” urmează a fi expusă conform prevederilor constituționale: „autorităților publice”. Sau în cazul în care se are în vedere organul central de specialitate, de utilizat formula „autorităților administrației publice centrale”. Obiecția e valabilă și pentru Capitolul 7 alineatul doi.	- Se acceptă.
10.	<i>La pct.4.2</i>	<i>Comisia juridică, numiri și imunități</i>	Soluționarea conflictului transnistrean... La alineatul 1, în prima propoziție, cuvintele „comprehensivă”, „durabilă” de substituit cu cuvintele „categorică”, „trainică”.	- Nu se acceptă, dat fiind că Comisia consideră că redacția propusă de autor este mai reușită.
11.	<i>La pct.4.2</i>	<i>Comisia juridică, numiri și imunități</i>	La alineatul 8, primul cuvânt „existența” de substituit cu cuvântul „prezența”.	- Se acceptă.
12.	<i>La pct.4.7</i>	<i>Comisia juridică, numiri și imunități</i>	Nu este clară denumirea titlului. Pare a fi corect „Asigurarea securității în societate”.	- Nu se acceptă, dat fiind că

				Comisia consideră că redacția propusă de autor este mai reușită.
13.	<i>La pct.4.7</i>	<i>Comisia juridică, nu miri și imunități</i>	Pare confuză strategia care prevede „combaterea consumului abuziv de alcool, vânzarea produselor din tutun persoanelor pînă la vîrsta de 18 ani, interzicerea vânzării produselor alcoolice minorilor” etc., deoarece aceste măsuri sunt reglementate de Codul penal, Codul contravențional care prevăd răspundere pentru aceste fenomene negative în societate. Din aceste considerente propunem reformularea prevederilor la alineatele 5 și 6 din pct.4.7.	- Nu se acceptă, dat fiind că amendamentul în cauză nu propune careva modificări concrete de modificare a prevederilor alineatelor în cauză.
14.	<i>La pct.4.7</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Alineatul cinci, sintagma „produselor din tutun” urmează a fi substituită cu sintagma „articolelor din tutun”. Obiecția reiese din prevederile art.15 din Legea nr.278/2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun.	- Se acceptă.
15.	<i>La pct.4.7</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Alineatul șase, sintagma „produselor alcoolice” de substituit cu sintagma „producției alcoolice”, termen utilizat în Legea nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice.	- Se acceptă.
16.	<i>La pct.5.1.3</i>	<i>Direcția Juridică a Secretariatului Parlamentului</i>	Primul alineat, sintagma „este autoritatea căreia îi revine”, propunem a fi substituită cu sintagma „este organ de stat specializat, căreia îi revine”, conform Legii nr.753/1999 privind SIS.	- Se acceptă.
17.		<i>Comisia securitate națională, apărare și ordine publică</i>	Reieșind din faptul că proiectul Strategiei Securității Naționale necesita a fi supus unui proces complex de redactare și concretizare a normelor incluse în acesta, Comisia propune expunerea textului anexei proiectului în redacția următoare: <p style="text-align: right;">Anexă</p>	- Se acceptă.
STRATEGIA SECURITĂȚII NAȚIONALE				

A REPUBLICII MOLDOVA

1. INTRODUCERE

Strategia securității naționale a Republicii Moldova (în continuare – Strategia) pornește de la interesele naționale și răspunde la amenințările și riscurile la adresa securității naționale, stabilește obiectivele sistemului securității naționale și identifică căile și mijloacele de asigurare a securității naționale. În același timp, Strategia constituie un act politico-juridic pe termen mediu ce permite adaptarea, în funcție de evoluțiile pe plan intern și extern, politicii din domeniul securității naționale, identificarea segmentelor specifice ale sistemului securității naționale care necesită reformare și determinarea unui plan realist de implementare a reformelor.

Pornind de la prevederile Concepției securității naționale, întregul ansamblu de acțiuni orientate spre asigurarea securității țării pornește de la înțelegerea că, în prezent, securitatea națională a unui stat european nu mai poate fi privită în izolare. Instabilitățile și pericolele în Europa și la periferiile continentului afectează starea securității tuturor statelor europene, impunând cooperare internațională intensă și eforturi comune.

Prezenta Strategie va servi drept bază pentru elaborarea Strategiei militare naționale, Strategiei de informare publică și comunicare în domeniul apărării și securității naționale, precum și a altor strategii sectoriale în domeniul securității naționale.

Strategia ține cont de abordarea cuprinzătoare a securității naționale, caracterul multidimensional și interdependent al acesteia, determinat atât de starea de lucruri din domeniile politic, militar și al ordinii publice din țară, cât și de situația din sfera economică, socială, ecologică, energetică etc. Astfel, Strategia stabilește criteriile căror trebuie să se conformeze sistemul securității naționale, acestea fiind: respectarea principiilor statului de drept și normelor de protecție a drepturilor omului, consolidarea instituțiilor și principiilor democratice în țară, creșterea economică, asigurarea controlului civil asupra forțelor armate și instituțiilor de forță, implementarea principiului de

			<p>demilitarizare a instituțiilor în stat care nu au atribuții la apărare, promovarea bunelor relații cu statele vecine, protejarea cuvenită a informațiilor clasificate. Totodată, Strategia cuprinde acțiunile necesare în celelalte sectoare de importanță majoră pentru securitatea națională, precum: domeniul sănătății, ecologic, educației și lupta împotriva corupției.</p> <p>2. INTERESELE NAȚIONALE ȘI POLITICA DE SECURITATE</p> <p>Interesele naționale vitale ale Republicii Moldova rezidă în asigurarea și apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale, frontierelor inalienabile ale statului, siguranței cetățenilor, respectarea și protejarea drepturilor și libertăților omului, precum și consolidarea democrației, ce permite dezvoltarea statului de drept și a economiei de piață. Prioritatea absolută a politicii de securitate a Republicii Moldova o constituie urmărirea acestor interese.</p> <p>Republica Moldova, din punct de vedere strategic, își îndreaptă eforturile spre: garantarea dezvoltării statului și societății în plan de civilizație și economic, transformarea lui într-o democrație funcțională, stabilă, crearea și promovarea condițiilor pentru creșterea bunăstării populației și prosperității țării, pentru asigurarea modernizării statului prin dezvoltarea științei, tehnologiilor, învățământului, sistemului și infrastructurii de sănătate și de asigurare socială, pentru protecția cuvenită a mediului și a tezaurului național. Promovarea intereselor naționale implică și eforturi de asigurare a unei poziționări și acțiuni adecvate a statului pe arena internațională, care să permită promovarea și garantarea intereselor naționale după hotarele țării.</p> <p>Un element central din instrumentarul necesar pentru apărarea și promovarea intereselor naționale ale statului este oferit de procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.</p> <p>Politica de securitate a Republicii Moldova reprezintă un ansamblu de concepte, norme juridice și acțiuni orientate spre promovarea și protejarea</p>	
--	--	--	---	--

			<p>intereselor naționale prin identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor și riscurilor la adresa securității statului.</p> <p>Urmare a unei analize a contextului strategic și situației din țară au fost identificate principalele amenințări la adresa securității naționale: sărăcia, subdezvoltarea economică și dependența energetică; conflictul transnistrean, tensiunile din zonă și prezența militară străină, -coerciția externă, factorul criminogen, corupția, problema demografică și acutizarea fenomenului migrației, sănătatea populației, calamitățile naturale, poluarea mediului, accidentele tehnogene, insecuritatea informațională, instabilitatea sistemului financiar-bancar.</p> <p>De asemenea, securitatea Republicii Moldova este afectată de o serie de riscuri și vulnerabilități care pot degenera în amenințări în cazul ignorării și/sau gestionării inadecvate a lor. La acest capitol se înscriu: insecuritatea societală (polarizarea societății, alcoolismul, narcomania, tabagismul, etc.), instabilitatea politică, capacități reduse de securizare a frontierei de stat (în particular lipsa controlului asupra segmentului transnistrean al acesteia), terorismul, insecuritatea alimentară, influența crizelor economice și financiare, inclusiv externe.</p> <p>Asigurarea caracterului durabil și stabil al stării de securitate națională a Republicii Moldova depinde de abilitatea/capacitatea statului de a face față provocărilor complexe, care constituie rezultatul mai multor procese transfrontaliere, intercalate și interpătrunse între ele, de natură politică, economică, socială, demografică și ecologică. Abilitatea/capacitatea Republicii Moldova de a face față acestor provocări va crește sau va scădea în funcție de viteza eliminării discrepanțelor la capitolul dezvoltare democratică, economică și tehnologică între țara noastră și statele europene dezvoltate.</p> <p>Astfel, pentru a proteja interesele naționale, autoritățile publice vor întreprinde măsurile necesare și vor utiliza mijloacele corespunzătoare în scopul diminuării vulnerabilităților sistemului de securitate și sporirii capacităților naționale de răspuns la amenințări și riscuri. Totodată, se va asigura o evaluare</p>	
--	--	--	---	--

			<p>continuă a amenințărilor și riscurilor cu impact asupra securității naționale, proces care va include, de asemenea, formularea de propuneri și recomandări menite să actualizeze politica de securitate a statului.</p> <p>În procesul de promovare a intereselor naționale se va ține cont de statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova, care presupune că țara noastră nu este parte la blocuri militare și nu admite dislocarea de trupe militare sau de armamente ale altor state și ale blocurilor militare pe teritoriul său.</p> <p>Realizarea obiectivelor strategice de securitate implică participarea administrației publice la toate nivelurile ei, societății civile și organizațiilor non-guvernamentale, precum și a cetățenilor țării.</p> <p style="text-align: center;">3. CONSOLIDAREA SECURITĂȚII NAȚIONALE PRIN INTERMEDIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE APĂRARE</p> <p>Pornind de la mediul internațional de securitate și contextul în care este plasată Republica Moldova, politica externă a statului constituie parte integrantă a politicii naționale de securitate, fiind direcționată spre asigurarea condițiilor satisfăcătoare pe plan extern ai stării de securitate națională și mediului propice pentru promovarea intereselor naționale peste hotarele țării.</p> <p>Principalele repere de politică externă a Republicii Moldova ce țin de asigurarea stării de securitate națională și promovare eficientă a intereselor ei naționale se referă la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrarea țării în Uniunea Europeană; • promovarea unor relații reciproc avantajoase și edificarea unor parteneriate strategice cu UE, România, Ucraina, Statele Unite ale Americii și Federația Rusă, • intensificarea cooperării internaționale în vederea preluării practicilor folosite în țările UE pentru edificarea sectorului național de securitate funcțional. <p>Activitățile pe plan extern vor fi orientate spre stabilirea și consolidarea unor</p>	
--	--	--	---	--

			<p>astfel de relații internaționale și formule de cooperare care să excludă riscul de implicare în conflicte ce ar amenința interesele naționale, iar în cazul unor astfel de conflicte, ar permite depășirea acestora prin eforturi comune cu partenerii strategici externi și apelarea la mecanismele dreptului internațional. Astfel, în scopul consolidării securității naționale, vor fi realizate acțiuni specifice de politică externă bazate pe respectarea tratatelor și acordurilor internaționale, la care Republica Moldova este parte, a obiectivelor și principiilor Cartei ONU.</p> <p>Un loc aparte în contextul securității îi revine participării Republicii Moldova la eforturile globale, regionale și sub-regionale de promovare a stabilității și securității internaționale prin cooperarea în cadrul ONU, OSCE, cu NATO și alte organizații internaționale relevante, precum și participarea la misiunile în cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comună a UE (PSAC).</p> <p><i>3.1 Procesul de integrare în Uniunea Europeană</i></p> <p>Securitatea națională a Republicii Moldova nu poate fi concepută în afara contextului securității europene. Luând în considerare faptul că Uniunea Europeană este un factor stabilizator și important pentru sistemul de securitate, Republica Moldova va depune eforturi pentru a avansa în procesul de integrare europeană. Aderarea în perspectivă la Uniunea Europeană va consolida securitatea țării, Moldova devenind beneficiar și sursă de stabilitate și securitate. Negocierea unui cadru de cooperare care să reflecte fără echivoc perspectiva de aderare, rămîne un obiectiv strategic al Moldovei.</p> <p>În cadrul eforturilor de integrare, o atenție deosebită va fi acordată intensificării cooperării cu UE pe linia PESC (CFSP) și PSAC (CSDP), orientată spre consolidarea securității naționale și celei regionale. RM va coopera cu UE în domeniile prevenirii și soluționării conflictelor, gestionării crizelor, neproliferării armelor de distrugere în masă.</p> <p><i>3.2. Participarea la eforturile internaționale orientate spre gestionarea</i></p>	
--	--	--	--	--

		<p><i>amenințărilor și provocărilor contemporane</i></p> <p>Republica Moldova va utiliza activ cadrul de cooperare cu Uniunea Europeană, cadrul de cooperare multilaterală, oferit de ONU, Consiliul Europei, OSCE, NATO, Inițiativa Central Europeană, Procesul de cooperare din Sud-Estul Europei, de alte organizații și inițiative internaționale, precum și programele și inițiativele orientate spre prevenirea și reglementarea conflictelor regionale și interne, pentru abordarea și soluționarea problemelor de securitate globală și regională cu impact asupra securității naționale, combaterea terorismului internațional, contracararea crimelor transfrontaliere, prevenirea degradării mediului ambiant și bolilor contagioase, proliferarea armelor de distrugere în masă, eliminarea sărăciei și promovarea dezvoltării etc.</p> <p>Luând în calcul persistența conflictelor interne, inclusiv cele asociate cu existența unor entități separatiste ce amenință securitatea regională și afectează integritatea teritorială și independența statelor suverane, Republica Moldova sprijină crearea sau eficientizarea în cadrul organizațiilor internaționale relevante, în particular ONU, UE și OSCE, a mecanismelor de mediere, prevenire și gestiune a crizelor și conflictelor, precum și a mecanismelor de control al onorării angajamentelor asumate de către statele-membre.</p> <p>Participarea la operațiunile internaționale desfășurate sub egida ONU, UE și OSCE se va înscrie în contextul contribuției Republicii Moldova la eforturile internaționale de asigurare a securității. Dezvoltarea capacităților necesare pentru participarea la operațiunile internaționale de pacificare sau umanitare și de salvare-deblocare, inclusiv lărgirea acestei participări este parte integrantă a planurilor de dezvoltare și reformă a Forțelor Armate și a instituțiilor sectorului național de securitate.</p> <p>În calitate de membru responsabil al comunității internaționale și luând în calcul producerea și traficul ilegal de arme în zonele aflate în afara controlului guvernelor țărilor afectate de conflict intern, Republica Moldova sprijină</p>	
--	--	---	--

			<p>eforturile care urmăresc sporirea măsurilor de încredere, consolidarea și extinderea regimurilor internaționale de control al armamentelor și prevenirea proliferării armelor de distrugere în masă, precum și a unor categorii de arme convenționale.-Republica Moldova va participa activ la eforturile direcționate spre revitalizarea regimului de control asupra armamentului convențional în Europa și a principiilor fundamentale pe care este bazat acest regim de control, în primul rând principiul internațional recunoscut al necesității acordului liber exprimat al statului gazdă pentru staționarea forțelor militare străine pe teritoriul său. Implementarea angajamentelor asumate anterior, în acest context, va crea condițiile necesare pentru instituirea noului regim de control asupra armamentului convențional în Europa.</p> <p>Cooperarea în cadrul CSI în domeniile ce țin de securitate este condiționată de angajamentele asumate la momentul aderării la această organizație, potrivit cărora Republica Moldova nu participă la abordarea problemelor politico-militare. Astfel, prioritate i se va acorda dimensiunii economice, comerciale cu impact asupra securității economice și energetice a Republicii Moldova, precum și cooperării bilaterale cu țările-membre CSI.</p> <p><i>3.3. Cooperarea cu Organizația Tratatului Nord-Atlantic (NATO)</i></p> <p>Relațiile cu NATO se înscriu în limitele Parteneriatului pentru Pace (PpP), ale Consiliului Parteneriatului Euro-Atlantic (CPEA) și sînt realizate în practică conform Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului (IPAP) Republica Moldova - NATO. Dezvoltarea acestor relații constituie o contribuție a țării noastre la consolidarea securității și stabilității europene, care, la rîndul său, are un impact favorabil asupra securității naționale. O asemenea strategie va asigura Republicii Moldova o trecere de la calitatea de consumator la cea de sursă a securității și stabilității regionale, iar participarea în continuare la PpP și CPEA va permite Republicii Moldova să utilizeze și să implementeze experiența internațională în reformarea sectorului de securitate și apărare.</p> <p>Cooperarea Republicii Moldova cu NATO se înscrie în limitele Parteneriatului</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Euro-Atlantic și Parteneriatului pentru Pace, ce nu aduce atingere statutului constituțional de neutralitate permanentă al țării și nu excede cadrul constituțional respectiv:</p> <p>Prin procesul de individualizare și aprofundare a cooperării cu NATO, la care s-a ajuns odată cu lansarea în 2006 a Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului (IPAP), Republica Moldova urmărește să confirme vectorul de acțiune europeană pe care și l-a asumat, să obțină instrumentele și practicile necesare pentru edificarea unui sector național de securitate funcțional, capabil să facă față amenințărilor și riscurilor de tip nou și celor convenționale cu care continuă să se confrunte statul, și, implicit, să treacă din categoria consumatorilor la cea a generatorilor de securitate în regiune.</p> <p>Implementarea IPAP ține de reformarea sectorului național de securitate în conformitate cu standardele și practicile europene în domeniul securității. Principalele obiective IPAP vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reformarea bazei politico-juridice a sectorului național de securitate și ajustarea actelor normative naționale în conformitate cu aceste documente. • Instituirea capacităților naționale de planificare și analiză strategică în domeniul securității și apărării naționale și atribuirea caracterului funcțional acestor capacități. • Implementarea calitativă a recomandărilor Analizei Strategice a Apărării. • Inițierea procesului de instituire a mecanismelor moderne de planificare bugetară în domeniul securității naționale și apărării. • Instituirea mecanismelor unui control democratic autentic asupra sectorului național de securitate. <p>Realizarea obiectivelor respective și măsurilor pe care le implică acestea determină necesitatea obținerii personalului calificat în instituțiile sectorului</p>	
--	--	--	---	--

			<p>național de securitate, în următoarele domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planificarea și analiza strategică în domeniul securității și apărării, elaborarea politicilor de securitate; • planificarea bugetară în sectorul național de securitate; • elaborarea structurii de forță, dislocarea componentelor sectorului național de securitate și desfășurarea misiunilor de pace; • managementul de personal în sectorul național de securitate; • achiziții pentru sectorul de securitate; • servicii de informații; • justiție militară. <p>De asemenea, Republica Moldova va valorifica cooperarea cu NATO în scopul dezvoltării capacităților naționale de pregătire, prevenire și gestionare a situațiilor excepționale, precum și consecințelor acestora. În acest sens, autoritățile relevante vor intensifica schimbul de experiență și consultările cu NATO în vederea preluării și implementării celor mai bune practici în materie.</p> <p>Cooperarea cu NATO în domeniul științific urmărește scopul dezvoltării potențialului științific și tehnic al Republicii Moldova, aplicării standardelor adecvate cu impact asupra securității și perfecționării capacităților statului de a reacționa la amenințările societății moderne.</p> <p><i>3.4. Cooperarea la nivel bilateral în domeniul securității</i></p> <p>Republica Moldova promovează relații cu toate statele lumii, conform principiilor Cartei ONU, pentru a se asigura de sprijinul acestora în realizarea priorităților naționale, inclusiv a celor ce țin de securitatea statului. Totodată, având în vedere rolul esențial în asigurarea securității globale și regionale pe care îl dețin statele cu resurse majore politico-militare, economice și informaționale, aceste relații de cooperare în domeniul securității vor fi dezvoltate prioritar și în continuare cu țările membre ale Uniunii Europene, SUA, Federația Rusă și cu statele vecine atât pe plan bilateral, cât și multilateral</p>	
--	--	--	---	--

			<p>oferit de cadrul organizațiilor internaționale.</p> <p>Republica Moldova va promova parteneriate strategice și speciale cu România și Ucraina în vederea integrării europene și consolidării securității naționale și, implicit, celei regionale. Vor fi continuate eforturile în vederea consolidării cadrului juridic prioritar cu ambele state. O prioritate a cooperării cu statele vecine rămîne asigurarea securității regionale, inclusiv pe dimensiunile economice, energetice și ecologice.</p> <p>Relațiile strînse cu statele-membre UE presupun menținerea unui dialog activ, constructiv și ascendent, schimb de experiență, realizarea unor proiecte comune, implementarea standardelor și practicilor europene în domeniul securității.</p> <p>Cooperarea multidimensională cu SUA implică intensificarea în continuare a dialogului politic la toate nivelele, consultări pe probleme de securitate, precum și atragerea asistenței din partea SUA pentru realizarea proiectelor în diferite sfere de dezvoltare a Republicii Moldova. Un loc important în cooperarea dintre cele două state îl ocupă sprijinul politic acordat Moldovei în reglementarea conflictului transnistrean, asistența în procesul reformelor democratice, precum și în modernizarea sectorului de securitate.</p> <p>Dezvoltarea cooperării bilaterale cu Federația Rusă va continua în conformitate cu prevederile Tratatului politic de bază, care corespunde intereselor popoarelor ambelor state. Republica Moldova va dezvolta potențialul constructiv al relațiilor bilaterale în sfera politică, economică, socială și energetică în baza principiilor egalității suverane, respectului mutual și cooperării reciproc avantajoase. Va fi dezvoltată o cooperare strînsă cu Federația Rusă atît în plan bilateral, cît și în cadrul mecanismelor consacrate de negocieri în formatul „5+2” în vederea identificării unei soluții cuprinzătoare și viabile a conflictului transnistrean, în condițiile respectării suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova.</p> <p><i>3.5. Promovarea politicii de apărare</i></p>	
--	--	--	---	--

			<p>Politica de apărare a Republicii Moldova reprezintă un ansamblu de viziuni, concepții, activități și relații, care reflectă caracterul complex al apărării și definesc capacitatea statului de a asigura continua modernizare în vederea dezvoltării capacităților statului de a utiliza defensiv mijloacele militare.</p> <p>Politica de apărare include aspectele externe, interne, militare și non-militare ale sistemului securității naționale și este bazată pe principiul fundamental de asigurare a controlului democratic asupra forțelor armate, prin promovarea transparenței și responsabilității sistemului național de apărare în fața societății.</p> <p>Recunoscând faptul că în momentul de față riscul unei agresiuni armate împotriva Republicii Moldova este unul scăzut, politica de apărare a statului va fi îndreptată spre dezvoltarea capacităților militare suficiente pentru asigurarea executării următoarelor misiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • descurajarea și, în caz de necesitate, respingerea unei agresiuni armate, prin desfășurarea operațiilor (acțiunilor de luptă) de apărare; • asigurarea controlului și managementului spațiului aerian, • acordarea sprijinului autorităților civile în gestionarea situațiilor excepționale, • participarea în misiuni de pacificare, inclusiv în cele internaționale, sau a celor cu caracter umanitar. <p>Pornind de la necesitatea ajustării structurii Forțelor Armate la rigorile și sarcinile ce derivă din misiunile menționate, se impune modificarea actualei componente a acesteia.</p> <p>În acest context, Armata Națională va constitui unicul element al Forțelor Armate a Republicii Moldova.</p> <p>Serviciul Grăniceri și Trupele de Carabinieri, fiind în continuare componente ale sectorului de securitate al țării, vor deveni, în mod definitiv, parte a sistemului de justiție și afaceri interne. Trupele de Carabinieri, vor prelua integral de la organele poliției funcțiile de menținere și restabilire a ordinii publice, urmînd calea profesionalizării complete și trecerii graduale la serviciul</p>	
--	--	--	--	--

			<p>prin contract.</p> <p>Ținând cont de caracterul, în mare parte imprevizibil și urgent al calamităților naturale, precum și de frecvențele experiențe recente la capitolul respectiv, se consideră necesară modificarea actualului cadru legal în felul în care să permită conectarea expeditivă a forțelor armate la redresarea situațiilor excepționale din țară. De asemenea, există nevoia reglementării acțiunilor forțelor armate ale Republicii Moldova în cazul unui atentat terorist îndreptat spre destabilizarea stării de securitate din țară.</p> <p>În scopul dezvoltării unui sistem național de apărare robust, eficient și pe măsura mijloacelor disponibile, Republica Moldova va întreprinde acțiunile necesare în vederea mai buneii instituționalizării procesului de formulare a politicii de apărare. Realizarea acestui deziderat necesită elaborarea unui cadru legal corespunzător, delimitarea rolurilor și responsabilităților structurilor de stat, existența unui mecanism de coordonare și planificare strategică, precum și informarea deplină și implicarea activă a societății în procesul de elaborare a politicii de apărare.</p> <p>Descrierea detaliată a politicii de apărare a statului și a aspectelor militare ale securității naționale a Republicii Moldova constituie obiectul viitoarei Strategii Militare Naționale.</p> <p style="text-align: center;">4. CĂILE DE ASIGURARE A SECURITĂȚII NAȚIONALE</p> <p><i>4.1 Combaterea sărăciei, asigurarea securității economice și diminuarea dependenței energetice</i></p> <p>Securitatea economică reprezintă o parte componentă și indispensabilă a securității naționale. Astfel, acțiunile autorităților administrației publice centrale vor fi orientate spre crearea condițiilor interne și externe, care să asigure independența economiei naționale, să susțină creșterea economică durabilă, să satisfacă necesitățile statului și ale cetățenilor, să combată sărăcia, să asigure competitivitatea pe piețele externe. De asemenea, în scopul consolidării sistemului financiar-bancar național, autoritățile relevante vor întreprinde</p>	
--	--	--	--	--

			<p>măsuri pentru a spori rezistența sistemului dat față de crizele financiare sau economice externe.</p> <p>Securitatea energetică este parte integrantă a securității economice și reprezintă un ansamblu de măsuri orientate în direcția consolidării complexului energetic prin diversificarea surselor, extinderea rețelelor de transportare și distribuție a energiei și resurselor energetice, precum și modernizării capacităților de generare amplasate pe teritoriul țării.</p> <p>În scopul asigurării securității economice și energetice a statului va fi elaborat un mecanism eficient de identificare a factorilor de pericol de ordin intern și extern cu stabilirea acțiunilor necesare pentru asigurarea securității și un sistem adecvat de luare a deciziilor bazat pe programe de dezvoltare social-economică. În acest sens, eforturi sporite vor fi depuse pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • efectuarea transformărilor instituționale, care să contribuie la coordonarea acțiunilor eficiente întreprinse pentru asigurarea securității economice; • dezvoltarea și implementarea tehnologiilor de fabricare a produselor concurențiale; • dezvoltarea infrastructurii economiei naționale, necesare pentru realizarea transformărilor structurale; • asigurarea utilizării mai eficiente a resurselor; • dezvoltarea potențialului tehnico-științific de producere și inovațional; • diversificarea potențialului de export; • colaborarea internațională în domeniul energiei și integrarea în sistemul energetic unic european; • îmbunătățirea climatului pentru investiții în generarea de energie electrică; • diversificarea genurilor de combustibil, utilizați pe teritoriul țării, precum și a căilor de import a resurselor energetice; • majorarea, în măsura posibilităților, a capacităților economic competitive de producere a energiei electrice; • promovarea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice 	
--	--	--	--	--

			<p>regenerabile, în conformitate cu politicile UE în domeniu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • crearea sau arenda, în măsura posibilităților, a depozitelor de stocare a gazelor naturale; • înelarea sistemului național de gazificare; • gazificarea integrală a țării. <p style="text-align: center;"><i>4.2 Gestionarea problemelor legate de conflictul transnistrean și retragerea trupelor străine</i></p> <p>Soluționarea problemei transnistrene trebuie să fie atinsă exclusiv prin mijloace pașnice în cadrul procesului de negocieri din formatul „5+2”.</p> <p>Obiectivul principal al procesului de reglementare politică a conflictului transnistrean constă în identificarea unei soluții cuprinzătoare, viabile și definitive pentru conflictul transnistrean, prin elaborarea și adoptarea unui statut juridic special al regiunii transnistrene ca parte integrantă a Republicii Moldova.</p> <p>Soluția conflictului trebuie să fie bazată pe respectarea principiilor suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova în cadrul frontierelor de la 1 ianuarie 1990 recunoscute la nivel internațional.</p> <p>Reglementarea definitivă a conflictului trebuie să asigure caracterul viabil, democratic, independent și suveran al statului reunificat, prin reintegrarea spațiului constituțional, economic, social, de securitate și apărare.</p> <p>Respectarea normelor, valorilor și practicilor democratice trebuie extinsă pe întreg teritoriul al țării reunificate, prin asigurarea unui stat funcțional bazat pe principiile statului de drept și protecția drepturilor și libertăților fundamentale, asistate de o societate civilă liberă și consolidată.</p> <p>Soluția politică a conflictului va fi consecventă vectorului strategic de integrare europeană a țării. Avansînd pe calea integrării europene, autoritățile moldovenești vor continua să acționeze în direcția sporirii atractivității politice,</p>	
--	--	--	---	--

			<p>economice și sociale a statului și obiectivului de reintegrare.</p> <p>În promovarea procesului de reglementare, autoritățile moldovenești vor concentra eforturile pe promovarea măsurilor de consolidare a încrederii concomitent cu procesul de negocieri vizînd reglementarea politică a conflictului. Măsurile de încredere au menirea să contribuie la eliminarea suspiciunilor existente și la soluționarea problemelor stringente cu care se confruntă populația de pe ambele maluri ale Nistrului.</p> <p>Transformarea actualei operațiuni de pacificare într-o misiune multinațională civilă cu mandat internațional va contribui la atingerea reglementării politice, creînd mecanisme necesare de consolidare a încrederii și securității.</p> <p>Subiectul reglementării conflictului transnistrean va fi promovat consecvent în contextul contactelor bilaterale cu actorii internaționali implicați în procesul de reglementare – OSCE, Rusia, Ucraina, UE și statele-membre ale acesteia, precum și SUA. Autoritățile Republicii Moldova își vor axa atenția atît pe obținerea sprijinului partenerilor externi pentru politicile de reintegrare promovate de stat, cît și pe asigurarea unor abordări comune între actorii internaționali. Autoritățile Republicii Moldova vor utiliza și forurile multilaterale de vocație universală și regională, în particular ONU, OSCE, Consiliul Europei, etc., în scopul sensibilizării continue și asigurării sprijinului necesar pentru eforturile de reintegrare. Vor continua eforturile în vederea securizării segmentului transnistrean al frontierei moldo-ucrainene, inclusiv prin cooperarea cu Misiunea EUBAM.</p> <p>Retragerea din Republica Moldova a prezenței militare străine este imperativă și urmează să fie efectuată în virtutea faptului că nu are temei legal, intrînd în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, angajamentele și principiile internaționale în sfera controlului armamentului și relațiilor politico-militare dintre state, care prevăd necesitatea acordului expres exprimat în acest sens de către autoritățile țării gazde. Retragerea neîntîrziată și necondiționată de pe teritoriul Republicii Moldova a munițiilor care aparțin Federației Ruse și a forțelor militare străine care asigură paza acestora este de natură să stimuleze</p>	
--	--	--	---	--

			<p>procesul de soluționare politică a problemei transnistrene.</p> <p>4.3 Diminuarea șanselor coerciției externe</p> <p>Republica Moldova rămâne a fi expusă amenințării coerciției politice sau de altă natură, generată din exteriorul țării în scopul influențării opțiunilor ei de politică externă și internă. Coerciția externă poate fi exercitată sub forma unor măsuri cu caracter economic sau de alt ordin, precum și prin intermediul serviciilor speciale ale altor state.</p> <p>Starea respectivă a lucrurilor indică asupra necesității obținerii unor capacități adecvate în domeniul informațiilor și comunicării. Aceste capacități trebuie să includă atât instrumentarul destinat obținerii calitative de informații și buneii gestionări a lucrurilor pe linia de contrainformații, cât și cel ce se folosește pentru comunicarea corespunzătoare în interiorul sectorului național de securitate și pentru analiza informațiilor ce servesc la adoptarea deciziilor politice respective. Un sistem de informații resetat conform standardelor și practicilor folosite în UE va permite o mai bună orientare a Republicii Moldova în actualul mediu de securitate.</p> <p>4.4 Combaterea factorului criminogen și corupției</p> <p>După cum arată analiza amenințărilor și riscurilor la adresa securității, în Republica Moldova se atestă o înrăutățire a situației criminogene pe fundalul diminuării capacităților de combatere a acestora de către structurile abilitate.</p> <p>Astfel, drept priorități va fi sporirea eforturilor de prevenire și combatere a factorilor criminogeni, inclusiv lichidarea grupurilor criminale organizate ce activează atât pe teritoriul țării, precum și al altor state, precum și distrugerea bazei tehnico-materiale a acestor grupuri. În acest sens, urmează a fi implementată reforma sectorului de securitate, prin care va fi sporită capacitatea instituțiilor abilitate cu funcțiile respective din cadrul sectorului național de securitate, de combatere a factorilor criminogeni.</p>	
--	--	--	---	--

			<p>Totodată, instituțiile abilitate vor continua eforturile în vederea creării condițiilor necesare de combatere eficientă a crimei organizate, migrației ilegale și traficului de ființe umane, în special în conexiune cu activitățile crimei organizate transnaționale.</p> <p>Vor fi întreprinse acțiunile necesare pentru a asigura, în baza legislației, apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale, prevenirea și curmarea infracțiunilor, menținerea ordinii publice și asigurarea securității publice, precum și va exercita supravegherea de stat în domeniul protecției civile și apărării împotriva incendiilor pe întreg teritoriul țării. Se vor intensifica eforturile pentru reducerea fenomenului infracțional, a gradului de victimizare și sporire a securității și ordinii publice în scopul asigurării protecției cetățenilor, inviolabilității proprietății și a celorlalte valori atât patrimoniale, cât și nepatrimoniale.</p> <p>O atenție sporită urmează să se acorde utilizării oportunităților pe care le oferă Interpol, Europol, alte organizații de cooperare ale organelor de drept, precum și intensificării colaborării cu instituțiile similare din statele vecine. Implementarea sistemului poliției comunitare și preluarea funcțiilor de asigurare și restabilire a ordinii publice pe întreg teritoriul țării sub responsabilitatea trupelor de carabinieri, vor fi măsurile de baza în asigurarea ordinii publice.</p> <p>Un imperativ al timpului este dezvoltarea parteneriatului între organele de menținere a ordinii de drept și societatea civilă, ridicarea rolului comunității în asigurarea securității și liniștii publice, prevenirii fenomenului infracțional, în special a delicvenței juvenile, precum și ridicarea culturii de deținere și folosire a armelor din circuitul civil.</p> <p>Pornind de la faptul că fenomenul corupției afectează grav securitatea economică a statului, lezează drepturile omului, subminează structurile statale și realizarea progresului social, fapt ce periclitează securitatea națională a Republicii Moldova, instituțiile publice abilitate vor continua abordarea luptei</p>	
--	--	--	---	--

			<p>cu corupția la nivel strategic.</p> <p>Acest fenomen trebuie diminuat printr-un control riguros atât prin aplicarea unor măsuri de prevenire, care să vizeze factorii criminogeni și înlăturarea condițiilor care generează corupția, cât și prin depistarea nemijlocită a actelor de corupție, tragerea la răspundere juridică a vinovaților, în temeiul legislației, mediatizarea cazurilor combătute de corupție. Documentul de politică care conține direcția orientativă a prevenirii și combaterii corupției este Strategia națională de prevenire și combatere a corupției. Pentru realizarea acestei politici, instituțiile publice antrenate în lupta cu corupția, vor executa măsurile Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, Planului Național de Dezvoltare etc.</p> <p>Un rol important în acest sens îi revine societății civile, care urmează să completeze aceste măsuri cu acțiuni de monitorizare și susținere a eforturilor.</p> <p>4.5 Ameliorarea situației demografice și sănătatea populației</p> <p>Pornind de la tendințele negative ale sporului natural în Republica Moldova, vor fi monitorizate în continuare problemele de dezvoltare demografică, va adopta politici de eliminare a amenințărilor și vulnerabilităților existente sau de viitor, identificând acțiunile de asigurare a securității demografice prin coeziune, dezvoltare și securitate economică. Autoritățile publice centrale vor elabora și implementa Strategia națională în domeniul securității demografice.</p> <p>Reducerea răspândirii bolilor va fi realizată prin elaborarea și implementarea politicilor și programelor naționale de profilaxie primară și secundară, inclusiv prin promovarea sănătății, informarea și modificarea comportamentelor de risc, extinderea vaccinării profilactice, creșterea potențialului de intervenție pentru detectarea, localizarea și lichidarea focarelor epidemice, cooperarea internațională în scopul protecției teritoriului țării de importul și răspândirea maladiilor transmisibile, implementarea Regulamentului Sanitar Internațional.</p> <p>Sănătatea publică va fi susținută prin dezvoltarea capacităților de adaptare și de</p>	
--	--	--	---	--

		<p>răspuns la un șir de factori ambientali și sociali, cum ar fi asigurarea securității apei potabile, schimbarea climei, utilizarea substanțelor și deșeurilor chimice toxice și realizarea măsurilor de prevenire a maladiilor condiționate de acești factori. Se va prevedea elaborarea și atribuirea bugetului necesar pentru implementarea unui nou Plan de acțiuni pentru sănătate în relație cu mediul, cu implicarea tuturor autorităților responsabile și societății civile.</p> <p>Avînd în vedere tendința globală de creștere a infecției HIV/SIDA, instituțiile abilitate vor menține situația sub monitorizare permanentă. Un accent deosebit va fi pus pe stabilizarea situației epidemice a tuberculozei.</p> <p>4.6 Prevenirea, gestionarea și eliminarea efectelor în caz de calamități naturale, poluare a mediului și accidente tehnogene</p> <p>În vederea asigurării reacționării prompte și eficiente la riscurile posibile și necesitățile actuale sistemul protecției civile urmează a fi transformat treptat într-un Sistem național de gestionare a situațiilor excepționale. Acest Sistem va include în calitate de participanți toate structurile statului, precum și instituțiile neguvernamentale, care să interacționeze între ele în baza unor mecanisme clare, transparente și interdependente, astfel încît să corespundă maxim posibil necesităților și așteptărilor cetățenilor. Mecanismele de cooperare se vor baza pe următoarele principii: utilizare în comun a resurselor, intervenție integrată, flexibilitate, organizare pe module, siguranță în funcționare etc.</p> <p>În scopul adoptării și implementării standardelor Uniunii Europene în domeniul gestionării cazurilor și situațiilor excepționale, în Republica Moldova va fi introdusă o serie de măsuri, de exemplu telefonul unic european de urgență "112".</p> <p>Toate elementele de intervenție la situațiile excepționale vor fi reformate pentru a deveni compacte, mobile și rapide, dotate corespunzător și multifuncționale, cu funcționare autonomă pe o perioadă determinată. Pe lângă intervențiile efectuate în limitele Republicii Moldova, acestea urmează să aibă capacitatea de a interveni și funcționa peste hotarele țării, în conformitate cu</p>	
--	--	--	--

			<p>prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. De asemenea, vor fi intensificate eforturile pentru crearea unui mecanism eficient de comunicare cu partenerii externi în vederea semnalizării și prevenirii situațiilor excepționale.</p> <p>O atenție deosebită va fi acordată procesului de instruire, care este unul din pilonii de bază privind pregătirea multilaterală a serviciilor de intervenție și populației în domeniul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor excepționale.</p> <p>Va fi continuată colaborarea în contextul acordurilor, tratatelor și altor documente politice la care este parte în scopul asigurării securității ecologice în context transfrontalier, la nivel regional și internațional.</p> <p>Se vor întreprinde măsurile necesare în vederea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • armonizării legislației naționale din domeniul protecție mediului la Directivele Europene; • monitorizării și prevenirii proceselor geologice periculoase; • monitorizării și prognozării hazardurilor naturale periculoase; • reducerii poluării componentelor de mediu ca rezultat al activității antropogene; • asigurarea informării operative în cazul poluării accidentale a componentelor de mediu; • reducerea și eliminarea impactului substanțelor chimice toxice asupra mediului și sănătății populației; • remedierea terenurilor contaminate cu poluanți organici persistenți. <p>Va fi consolidată colaborarea cu societatea civilă și extinsă implicarea publicului la luarea deciziilor din domeniul mediului, asigurând accesul la informația de mediu, în conformitate cu legislația în vigoare.</p>	
--	--	--	--	--

4.7 Asigurarea securității informaționale

Pornind de la creșterea rolului tehnologiilor informaționale în domeniul securității statului, instituțiile abilitate vor întreprinde acțiuni pentru asigurarea securității și administrării eficiente a sistemelor informaționale naționale atât la nivel juridic, cât și funcțional prin reducerea factorilor principali de risc, precum atacurile pe rețea (*cyber-crima*) virușii informatici, vulnerabilitatea softurilor, neglijența sau rea-voința utilizatorilor și conectarea neautorizată a persoanelor terțe.

În scopul ameliorării securității tehnologiilor informaționale, instituțiile abilitate vor elabora soluții tehnice speciale pentru sporirea fiabilității rețelelor comunicaționale în cazuri critice, precum și de creare a arhivelor și stocurilor de documente electronice pentru depozitarea securizată a bazei de date de importanță națională, în conformitate cu regimul de păstrare, stocare și evidență stabilite de cerințele legislației cu privire la documentul electronic și semnătura digitală, cu privire la registre și privind protecția datelor cu caracter personal. Se va analiza posibilitatea de consolidare a mecanismelor de protecție a datelor personale în vederea eliminării utilizării acestora fie în scopuri ilicite, fie politice. Totodată, instituțiile abilitate vor dezvolta capacitățile naționale necesare pentru efectuarea schimbului securizat și stocare a informațiilor, transmiterea la timp și eficient a fluxului de informații, inclusiv a celor clasificate, pe plan intern și extern, în caz de diverse crize sau situații excepționale.

Securitatea informațională a statului ține și de provocările cu caracter mediatic îndreptate împotriva Republicii Moldova. În acest sens, va fi ajustat cadrul normativ relevant, instituite mecanisme eficiente de monitorizare, control și implementare pentru diminuarea discrepanțelor și a provocărilor existente, protejarea societății de eventuale tentative de dezinformare și/sau informare manipulative din exterior. În acest proces va fi consultată societatea civilă.

		<p>4.8 Asigurarea securității societale</p> <p>Consolidarea unei societăți echilibrate și democratice în Republica Moldova va fi promovată pe calea implementării criteriilor europene, conforme obligațiilor asumate de Republica Moldova în cadrul Consiliului Europei și alte organizații internaționale.</p> <p>În Republica Moldova vor fi promovate în continuare garanțiile cu privire la drepturile reprezentanților minorităților etnice și ai diferitelor grupuri sociale minoritare. Autoritățile vor continua să sprijine informarea societății despre procesele politice, istoria și cultura țării, posibilitățile și drepturile participării la aceste procese, stimulând astfel spiritul civic și implicarea civilă.</p> <p>În procesul integrării minorităților etnice în societate va fi respectată identitatea culturală și lingvistică a acestora. Sistemul educațional va continua să promoveze însușirea limbii de stat a Republicii Moldova, a limbilor minorităților naționale, facilitând astfel integrarea socială.</p> <p>Se va asigura respectarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova la libertatea conștiinței și religiei, precum și va crea condițiile necesare pentru funcționarea pe teritoriul țării a cultelor care respectă legislația națională.</p> <p>În scopul combaterii tabagismului vor fi introduse măsuri privind respectarea interdicțiilor legate de fumatul în locurile publice, vânzarea articolelor din tutun persoanelor pînă la vîrsta de 18 ani, vor fi examinate posibilitățile de majorare a accizelor la importul articolelor din tutun și a taxei pe valoarea adăugată, promovate programe de profilaxie și tratament al tabagismului etc.</p> <p>Combaterea consumului abuziv de alcool va fi realizat prin interzicerea vânzării producției alcoolice minorilor, controlul asupra calității băuturilor alcoolice, informarea corectă și imparțială a populației cu privire la impactul negativ al abuzului de alcool asupra sănătății etc. Se vor prevedea surse bugetare pentru tratamentul bolnavilor de alcoolism și narcomanie și se vor întreprinde măsuri pentru a nu permite proliferarea narcoticelor, scurgerea din circuitul legal al ocrotirii sănătății, al substanțelor narcotice, psihotrope și al</p>	
--	--	---	--

			<p>precursorilor. Va fi asigurată corespunderea legislației naționale în domeniul tutunului, alcoolului și al drogurilor la cerințele tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte.</p> <p style="text-align: center;">4.9 Asigurarea stabilității politice</p> <p>Frecvența excesivă a ciclurilor electorale repetate diminuează stabilitatea sistemului politic, precum și a țării per ansamblu. În acest sens, implementarea normelor europene de dialog constructiv dintre formațiunile politice, în special dintre cele implicate în procesele electorale, este necesară pentru depășirea unor blocaje care generează instabilitate politică. Astfel, se va lua în calcul necesitatea examinării modalității de perfecționare a legislației naționale ținând cont de obiectivele stabilității politice, dezvoltării Republicii Moldova, integrării europene. În acest proces vor fi consultați intens partenerii externi, inclusiv UE, Consiliului Europei și Comisia de la Veneția și alți actori care promovează valorile veritabile ale democratice.</p> <p style="text-align: center;">4.10 Managementul integrat al frontierei de stat</p> <p>Managementul integrat al frontierei de stat este unul din instrumentele cheie în menținerea (protejarea) stării de securitate națională, fiind îndreptat împotriva migrației ilegale și a infracțiunilor conexe, precum și altor infracțiuni transfrontaliere, inclusiv a celor ce se intercalează cu fenomenul terorismului internațional.</p> <p>Asigurarea managementului integrat al frontierei de stat constituie, de asemenea, unul din obiectivele importante ale procesului de reformă în sectorul național de securitate și de avansare pe calea integrării europene.</p> <p>În contextul respectiv, la nivel național vor fi adoptate măsuri graduale în vederea asigurării managementului integrat al frontierei de stat pe toate sectoarele ei, care trebuie să reunească următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • controlul și supravegherea frontierei de stat, în baza analizei riscurilor, a datelor și informațiilor prelucrate privind infracționalitatea; 	
--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • depistarea și investigarea crimelor transfrontaliere de către Serviciul Grăniceri și Serviciul Vamal, în coordonare cu alte autorități din sistemul justiției și afacerilor interne la nivel național; • implementarea măsurilor pe care le presupune modelul de acces în Republica Moldova structurat pe patru nivele (măsurile în țările terțe, cooperarea cu țările vecine, controlul la frontiere, măsurile de control în interiorul țării, inclusiv readmisia); • cooperarea dintre autoritățile implicate în MIFS, inclusiv prin facilitarea schimbului de informații necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor de securitate la frontieră; • cooperarea internațională în domeniul asigurării securității frontierei de stat; • coordonarea și asigurarea coerenței activităților autorităților implicate în asigurarea securității frontierei prin CNMIFS. <p style="text-align: center;">4.11 Asigurarea securității alimentare</p> <p>Politica statală va asigura deplina și eficiența gestionare a resurselor strategice alimentare. Credibilitatea, siguranța și calitatea produselor alimentare constituie criterii fundamentale, cărora Republica Moldova se va conforma pentru a asigura protecția sănătății consumatorului și competitivitatea produselor alimentare pe piețele interne și externe. Având în vedere influența acestei politici asupra sferelor socială și economică, elaborarea și implementarea unei astfel de politici, precum și supravegherea politicii de prețuri la produsele de primă necesitate, măsurile concrete de susținere a producătorilor autohtoni, calitatea produselor importate, inclusiv a celor genetic modificate, vor constitui sarcini prioritare a instituțiilor sectorului agroindustrial.</p> <p>În scopul dezvoltării unui sector agricol cu o producție corespunzătoare cerințelor pieței europene și globale și o calitate competitivă, instituțiile abilitate vor întreprinde măsuri de modernizare a tehnologiilor de producție, asigurarea calității pe parcursul întregului proces de producere și distribuire,</p>	
--	--	--	--	--

			<p>promovare și dezvoltare a pieței de desfacere.</p> <p>Securitatea alimentară internă va constitui una din prioritățile de dezvoltare a sectorului agro-industrial. Principiul „De la produse alimentare sigure la un regim alimentar sănătos” va sta la baza dezvoltării politicilor și a planurilor de acțiuni, elaborării și adoptării cadrului normativ în domeniul calității, siguranței și securității alimentare, precum și a protecției sănătății consumatorilor. În scopul protecției sănătății consumatorilor vor fi elaborate și implementate programe de monitorizare a amenințărilor din lanțul alimentar.</p> <p>4.12 Combaterea terorismului</p> <p>Autoritățile abilitate cu prevenirea și combaterea terorismului sau a altor activități conexe acestuia vor depune în continuare eforturile necesare în vederea implementării programelor și strategiilor de evaluare, monitorizare, protecție etc., adoptate pe plan internațional și asumate de Republica Moldova. Aceasta fiind necesar pentru extinderea funcționalității sistemului de securitate și pentru eficientizarea operaționalității instituționale de prevenire și combatere a amenințărilor și riscurilor de ordin terorist sau aferente acestora.</p> <p>Activitatea autorităților publice competente urmează să se axeze pe trei segmente de bază: prevenirea și neadmiterea manifestărilor de terorism; curmarea și combaterea finanțării terorismului; combaterea terorismului prin cooperarea cu instituții abilitate.</p> <p>În acest sens Republica Moldova își va concentra eforturile în direcția abordării integrate a oricărei manifestări teroriste sau activități aferente acesteia, consolidând sistemul național de combatere a terorismului. În plan instituțional se vor realiza acțiuni pentru întărirea cooperării internaționale, inclusiv prin finalizarea eforturilor vizînd definirea clară și cuprinzătoare a terorismului și stabilirea procedurilor standard de operare, perfecționarea sistemului de operațiune antiteroristă pentru acțiunea coerentă a autorităților și instituțiilor cu responsabilități în combaterea terorismului și o mai bună</p>	
--	--	--	---	--

			<p>cunoaștere a structurilor, metodelor și tehnicilor teroriste.</p> <p>4.13 Cercetarea amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților la adresa capacității de apărare și a securității naționale</p> <p>Organizațiile din sfera științei și inovării, prin intermediul cercetărilor strategice interdisciplinare în domeniile apărării și securității, vor identifica mecanismele de asigurare a securității naționale, inclusiv a securității militare a statului în condițiile reconfigurării arhitecturii geostrategice pe termene scurt și mediu.</p> <p>În sensul respectiv, acestea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vor realiza expertize pentru instituțiile abilitate cu asigurarea securității naționale; • vor elabora scenarii de asigurare a securității naționale prin analiza amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților atât de proveniență globală, cât și regională; • vor argumenta științific locul, rolul și funcțiile securității naționale în documente strategice de planificare a politicilor de stat; • vor investiga schimbările ce intervin în evoluția securității naționale cu impact asupra intereselor naționale ale Republicii Moldova. <p style="text-align: center;">5. SECTORUL NAȚIONAL DE SECURITATE ȘI REFORMA ACESTUIA</p> <p>Sistemul de securitate națională funcționează în conformitate cu legislația în vigoare. Obiectivele principale ale reformei sistemului vor ține cont de standardele și practicile avansate în domeniul respectiv implementate în țările Uniunii Europene.</p> <p style="text-align: center;">5.1. Cadrul instituțional al sectorului de securitate</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Cadrul instituțional, care stă la baza sistemului, alcătuiește sectorul securității naționale al Republicii Moldova. Din acest sector fac parte instituțiile de stat cu mandat de forță destinate implementării sarcinilor de protecție a cetățenilor și statului (<i>nivel operațional</i>) și instituțiile civile de stat care exercită funcțiile de guvernare, planificare, control și supraveghere în sistemul de securitate națională (<i>nivel administrativ</i>).</p> <p>În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, la formarea și realizarea politicii de asigurare a securității naționale participă autoritățile publice supreme în domeniul asigurării securității statului (Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul și Consiliul Suprem de Securitate), organele securității și apărării statului (Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Serviciul Grăniceri și Serviciul Vamal), precum și alte autorități publice.</p> <p><i>5.1.1. Consiliul Suprem de Securitate – mecanismul de cooperare și coordonare a activității sectorului securității naționale</i></p> <p>Consiliul Suprem de Securitate este organul consultativ care analizează starea sectorului de securitate și prezintă președintelui Republicii Moldova și altor autorități recomandări pentru luarea deciziilor ce țin de securitatea națională. Consiliul Suprem de Securitate utilizează capacitățile și expertiza comisiilor interdepartamentale create pentru gestionarea proceselor din domeniul securității naționale, cum ar fi Comisia Națională pentru implementarea Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului, Comisia de stat pentru realizarea Analizei Strategice a Apărării etc.</p> <p><i>5.1.2. Forțele armate</i></p> <p>Forțele armate sînt destinate asigurării securității militare și îndeplinesc următoarele misiuni: apărarea independenței, integrității și suveranității Republicii Moldova, participarea în operații internaționale de pacificare,</p>	
--	--	--	--	--

			<p>sprijinul autorităților civile în situații de criză.</p> <p>Forțele armate vor fi pregătite în baza doctrinelor moderne de luptă, pentru o gamă largă de misiuni, în corespundere cu modalitățile moderne de ducere a acțiunilor militare.</p> <p>În scopul realizării obiectivelor trasate în prezenta Strategie, sunt stabilite următoarele sarcini specifice pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizarea Armatei Naționale în vederea creării unei structuri de forțe capabile să asigure securitatea militară, precum și folosirea eficientă a resurselor alocate, menținerea sistemului de serviciu militar mixt, cu majorarea ulterioară a ponderii serviciului militar prin contract; • îndeplinirea misiunilor corespundente menținerii păcii în Zona de securitate, pînă la modificarea formatului actual al forțelor mixte de menținere a păcii; • dezvoltarea continuă a capacităților naționale pentru participare în operații internaționale de pacificare și extinderea nivelului de participare pînă la o unitate independentă; • supravegherea și controlul spațiului aerian al statului; • revizuirea sistemului național de mobilizare, necesar pentru asigurarea securității militare. <p><i>5.1.3. Activitatea Serviciului de Informații și Securitate</i></p> <p>Serviciul de Informații și Securitate (SIS) este organ de stat specializat, căreia îi revine competența directă de asigurare a securității de stat a Republicii Moldova. În acest context, activitatea SIS se va subordona necesității asigurării, în primul rînd, a unei securități funcționale și multidimensionale, curmării aspirațiilor informativ-subversive din străinătate, prevenirii activității anticonstituționale a unor grupări și formațiuni atît din țară, cît și din exteriorul ei, asigurării stabilității în economia națională, combaterii</p>	
--	--	--	---	--

			<p>criminalității organizate și a manifestărilor de corupție care subminează securitatea statului, a terorismului și protejării potențialului național de apărare.</p> <p>Scopul activității SIS îl constituie asigurarea securității interne și externe, apărarea ordinii constituționale, a sistemului economic național și capacității de apărare, combaterea terorismului și a altor amenințări la adresa securității de stat cu mijloace preventive și speciale de natură nonmilitară.</p> <p>Pentru atingerea acestui scop și realizarea obiectivului general al politicii statului în domeniul securității naționale, SIS obține, verifică, evaluează, păstrează și valorifică informații necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie sau ar putea constitui amenințări la adresa suveranității, independenței, securității, ordinii constituționale și integrității teritoriale a Republicii Moldova, precum și date cu referire la evoluțiile și evenimentele din afara țării de care se ține cont la formularea politicilor de apărare, economică și externă a Republicii Moldova. SIS previne și contracarează aspirațiile subversive orientate împotriva Republicii Moldova, acțiunile de subminare violentă a instituțiilor democratice ale statului, precum și alte acțiuni ce prezintă amenințări la adresa securității statului; întreprinde măsuri de prevenire și combatere a infracțiunilor cu caracter terorist, a acțiunilor de finanțare și asigurare materială a actelor teroriste și a altor activități extremiste; edifică și asigură funcționarea securizată a sistemelor guvernamentale de comunicații, protecția și prevenirea divulgării de informații ce constituie secret de stat, asigură crearea, funcționarea și dezvoltarea sistemelor de protecție criptografică și tehnică a informației; întreprinde măsuri de asigurare contrainformativă în condițiile legii.</p> <p style="text-align: center;"><i>5.1.4. Serviciul Grăniceri</i></p> <p>Serviciul Grăniceri este autoritatea administrativă centrală, care își exercită atribuțiile și promovează politica statului în domeniul supravegherii și controlul frontierei de stat, în scopul combaterii faptelor specifice criminalității transfrontaliere, inclusiv migrației ilegale, asigurarea intereselor Republicii</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Moldova la frontiera de stat, în condițiile legii. Serviciul Grăniceri promovează politica statului și în alte domenii prevăzute de legislația în vigoare.</p> <p>În scopul realizării obiectivelor trasate în prezenta Strategie, sunt stabilite următoarele priorități pe termen mediu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elaborarea și implementarea Strategiei naționale de gestionare integrată a frontierei de stat; • armonizarea legislației la Acquis-ul Uniunii Europene în domeniu; • optimizarea activității Serviciului Grăniceri, cu scopul transformării cu atribuirea capacităților depline de combatere a crimelor la frontiera de stat, inclusiv și în contextul lansării negocierilor Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană la compartimentul „Gestionarea frontierei de stat” și prin prisma liberalizării regimului de vize; • demilitarizarea și profesionalizarea treptată a Serviciului Grăniceri; • dezvoltarea infrastructurii și echipamentului frontierei de stat; • dezvoltarea Sistemului informațional integrat al Serviciului Grăniceri și tehnologiilor avansate, în particular în contextul participării în cadrul inițiativei EUROSUR (inițiativa europeană cu privire la dezvoltarea supravegherii frontierei). <p>5.2. Liniile directoare ale reformei sectorului securității naționale</p> <p>Reforma sectorului securității naționale al Republicii Moldova constituie un obiectiv cheie pentru atingerea unei stări durabile de securitate și stabilitate a țării. Reformarea acestui sector constituie un proces complex, cu efect asupra întregului sistem al securității naționale, inclusiv asupra instituțiilor de stat și nonstatale din afara limitelor sectorului securității naționale.</p> <p>Procesul de reformare a sectorului securității naționale, la realizarea căruia vor fi antrenate societatea civilă, mass-media, organismele internaționale relevante, include în perioada de referință a prezentei Strategii următoarele obiective: redimensionarea calitativă și cantitativă a sectorului securității naționale, astfel încât să facă posibilă planificarea activității și alocarea resurselor necesare</p>	
--	--	--	---	--

			<p>acestui sector în conformitate cu principiile, valorile generale, obiectivele și liniile directe ale securității naționale; consolidarea capacităților de analiză și reacție a sectorului securității naționale la schimbările mediului de securitate la nivel național și internațional; asigurarea controlului civil asupra sectorului securității naționale; consolidarea legitimității sectorului securității naționale; prevenirea eficientă a situațiilor de conflict, criză și de urgență; reunificarea țării pe cale pașnică.</p> <p>Reformarea sectorului de securitate națională al Republicii Moldova în conformitate cu standardele și practicile Euro-Atlantice va fi realizată gradual și va cuprinde două niveluri: <i>nivelul politic</i> al reformei, care prevede sporirea eficienței gestiunii sectorului de securitate națională și, <i>nivelul tehnic</i>, orientat spre ridicarea nivelului operațional de competență, consolidarea capacităților instituționale și de personal, precum și a funcționalității instituțiilor din sectorul de securitate.</p> <p>În scopul derulării corespunzătoare a reformei sînt definite următoarele sarcini:</p> <p><i>a) consolidarea capacităților de planificare strategică</i></p> <p>Scopul acestei sarcini îl constituie: dezvoltarea unui sistem eficient de planificare în vederea asigurării securității naționale, investirea cu putere a acestuia, în funcție de amenințările și riscurile la adresa securității naționale, precum și de resursele și instrumentele politice disponibile.</p> <p>Metode de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • consolidarea rolului Consiliului Suprem de Securitate, împuternicirii sale cu funcții deliberative, de coordonare și elaborare a politicilor în domeniile de securitate și apărare și dezvoltarea următoarelor capacități: <ul style="list-style-type: none"> - de informare și comunicare; - de analiză permanentă a sistemului național de securitate și ajustarea acestuia 	
--	--	--	---	--

			<p>în funcție de evoluțiile amenințărilor și riscurilor ;</p> <p>- de coordonare, monitorizare și planificare strategică pentru prevenire și reacție în situații de criză;</p> <ul style="list-style-type: none"> • implicarea activă în procesul elaborării politicilor de securitate a componentei civile a sectorului securității naționale și a societății civile; • desfășurarea periodică a analizelor strategice a sistemului de securitate și apărare. <p><i>b) perfecționarea cadrului instituțional și normativ</i></p> <p>Scopul acestei sarcini îl constituie: consolidarea bazei normative relevante pentru consfințirea și implementarea competențelor instituțiilor din sectorul securității naționale, respectarea ierarhiei administrative din sector; precizarea funcțiilor și mandatului instituțiilor din sectorul de securitate, ierarhizarea sistemului securității naționale.</p> <p>Metode de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adoptarea sau ajustarea actelor normative existente la necesitățile reformei sistemului securității naționale în scopul instituirii unui cadru normativ și instituțional funcțional și transparent, delimitării clare a atribuțiilor și competențelor, evitării suprapunerilor de competențe dintre forțele armate și celelalte structuri ale sectorului securității naționale; • determinarea competențelor în domeniul informațiilor și contrainformațiilor civile și militare și mecanismele de supraveghere și subordonare a serviciilor respective; • demilitarizarea tuturor instituțiilor publice cu mandat de forță, cu excepția forțelor armate. <p><i>c) reformarea forțelor armate</i></p>	
--	--	--	---	--

			<p>Scopul acestei sarcini îl constituie: dezvoltarea și menținerea permanentă a unor forțe armate credibile, suficiente cantitativ, flexibile, mobile, multifuncționale și interoperabile, capabile să asigure îndeplinirea misiunilor încredințate.</p> <p>Pentru atingerea acestui scop va fi continuată reforma forțelor armate ghidată de procesul analizei strategice a apărării, concentrându-se prioritar asupra următoarelor aspecte cheie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • revizuirea structurii componentelor forțelor armate; • trecerea la planificarea apărării bazată pe capabilitățile și capacitățile existente și cele necesare pentru participare în operațiunile eventuale, în scopul atingerii obiectivelor naționale și asigurării securității regionale și internaționale; • armonizarea procesului de planificare a apărării cu sistemul de planificare strategică și bugetară a statului pentru sectorul securității naționale; • delimitarea atribuțiilor între structurile de comandă, realizarea sistemelor moderne de comunicații și informatică, ajustarea sistemului național de mobilizare; • perfecționarea bazei conceptuale cu privire la modalitățile de îndeplinire a misiunilor, planificare și organizare a operațiilor militare; • modernizarea sistemului de management a resurselor umane, creșterea calității vieții personalului și perfecționarea profundă a instruirii și învățămîntului militar, • promovarea imaginii forțelor armate în societate prin intermediul intensificării educației militar-patriotice a cetățenilor; • realizarea programelor de înzestrare cu echipament necesar pentru executarea misiunilor în Zona de securitate, asigurarea supravegherii și controlului spațiului aerian, precum și îndeplinirea angajamentelor internaționale; • elaborarea unui program național de modernizare și reînzestrare a tehnicii militare și a armamentului din dotare în corespundere cu misiunile și sarcinile forțelor armate. 	
--	--	--	--	--

			<p>În procesul reformării, forțele armate vor realiza structura lor modificată, compusă din următoarele forțe: terestre, aeriene, speciale și de suport. Pe plan operațional forțele vor fi grupate astfel: operaționale, forțe cu efective reduse și de rezervă;</p> <p><i>d) instituirea unui sistem viabil de informare a populației și comunicare</i></p> <p>Scopul acestei sarcini îl constituie: încurajarea participării societății civile la procesul de reformare a sectorului securității naționale, stimularea dezbaterilor în societate privind problemele de securitate și rolul instituțiilor de securitate, ridicarea nivelului de interacțiune dintre societate și instituțiile statului.</p> <p>Informarea adecvată a cetățenilor despre probleme ce țin de securitatea națională este un punct de pornire în promovarea relațiilor dintre instituțiile de forță ale sectorului de securitate și populație, în crearea condițiilor pentru acceptarea de către marea majoritate a populației țării a obiectivelor de reformare a sectorului securității naționale și în instituirea climatului politic propice pentru susținerea procesului de reforme.</p> <p>Realizarea acestor sarcini se va baza pe prevederile Strategiei informării publice care urmează a fi adoptată de Guvern.</p> <p>Metode de implementare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprijinirea activităților educaționale și informaționale privind problematica securității naționale în vederea promovării unei înțelegeri a problemelor sectorului securității naționale în rândurile populației; • crearea condițiilor favorabile dezvoltării capacităților instituționale ale exponenților societății civile pentru a le facilita înțelegerea clară a necesităților și priorităților de securitate și apărare, precum și implicarea lor constructivă în procesul de reforme. 	
--	--	--	--	--

			<p><i>e) reformarea Trupelor de Carabinieri</i></p> <p>Procesul de reformare a trupelor de carabinieri prevede restructurarea lor în forțe capabile să execute misiunile pe timp de pace și în situații de criză. În procesul reformării se intenționează întreprinderea următoarelor măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • revizuirea subunităților operaționale din componența unităților militare existente în timp de pace, pentru alocarea eficientă a resurselor financiare, menținerea sistemului de serviciu militar mixt, cu majorarea treptată a ponderii serviciului militar prin contract; • în baza rezultatelor obținute în urma Analizei Strategice a Apărării examinarea și adaptarea actualului sistem de mobilizare a trupelor de carabinieri în vederea corespunderii structurii aprobate și resurselor disponibile; • adaptarea la cerințele actuale a sistemului de pregătire inițială și perfecționare profesională a corpului de subofițeri a trupelor de carabinieri; • revizuirea componenței forțelor destinate de a participa la acțiuni în situații de criză, anti-extremiste (antiteroriste) și în situații excepționale; • perfecționarea subunităților asigurare de luptă și logistică (tehnică și logistică) ale trupelor de carabinieri; • preluarea asigurării și restabilirii ordinii publice pe întreg teritoriul țării. • Totodată, planurile de reformare a trupelor de carabinieri vor fi ajustate la necesitate la rezultatele obținute în cadrul Analizei Strategice a Apărării. <p>6. ASIGURAREA CU RESURSE A SECTORULUI SECURITĂȚII NAȚIONALE</p> <p>Conștientizarea importanței și asumarea răspunderii pentru asigurarea stării satisfăcătoare de securitate națională pentru Republica Moldova, care va permite o dezvoltare democratică a statului și societății pînă la transformarea lor într-o democrație viabilă și modernă, trebuie să conducă la angajarea plenară a politicului și a cetățenilor în realizarea prevederilor programatice ale acestei Strategii.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Nu și în ultimul rând importanța securității naționale trebuie să indice asupra necesității asigurării întregului sistem al securității naționale și a sectorului național de securitate cu resurse umane de calitate, cu resurse tehnico-materiale, financiare și științifice corespunzătoare a realizării măsurilor prevăzute în prezenta Strategie.</p> <p>Sînt stabilite următoarele obiective pentru asigurarea economico-financiară, tehnico-materială și științifică a implementării prezentei Strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • programarea și alocarea resurselor pe obiective strategice se va executa în strictă conformitate cu prioritățile stabilite în strategie; • aplicarea managementului resurselor în baza programelor pentru toate instituțiile sectorului de securitate națională. • dezvoltarea conlucrării instituțiilor implicate în asigurarea resurselor, precum și exercitarea eficientă a controlului parlamentar; • promovarea transparenței alocării și utilizării resurselor publice menite să sporească creșterea responsabilității față de contribuabil. <p>Instituțiile abilitate vor prevedea în planurile de activitate măsuri adecvate de consolidare a capacităților de administrare și utilizare eficientă a resurselor pentru implementarea obiectivelor stabilite în prezenta Strategie.</p> <p>7. ETAPELE DE IMPLEMENTARE, PROCEDURILE DE RAPORTARE ȘI MONITORIZARE</p> <p>În conformitate cu prevederile Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative și luînd în considerare caracterul dinamic al stării securității naționale, prezenta Strategie cuprinde direcțiile orientative de activitate în domeniul securității naționale pe un termen mediu de 4-7 ani.</p> <p>Rolul de monitorizare a procesului de implementare și coordonare interinstituțională a activităților se atribuie Consiliului Suprem de Securitate.</p>	
--	--	--	---	--

			<p>Autoritățile administrației publice centrale vor informa semestrial Consiliul Suprem de Securitate despre mersul implementării prezentei Strategii și vor formula, după caz, propuneri, recomandări sau soluții coordonate. Consiliul Suprem de Securitate va informa anual Parlamentul despre aplicarea Concepției Securității Naționale și implementarea prezentei Strategii.</p> <p>Prezenta Strategie va fi revizuită și actualizată nu mai rar decât o dată la patru ani, de la punerea ei în vigoare, inclusiv prin consultarea societății civile.</p>	
--	--	--	---	--

Alexandru STOIANOGLO
Președintele Comisiei

